

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLINGS FÖRDRAGSSERIE

ÖVERENSKOMMELSER MED FRÄMMANDE MAKTER

2005

Utgiven i Helsingfors den 4 februari 2005

Nr 12—13

INNEHÅLL

Nr		Sidan
12	Lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Kyotoprotokollet till Förenta Nationernas ramkonvention om klimatförändring	105
13	Republikens presidents förordning om sättande i kraft av Kyotoprotokollet till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar och lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet	106

Nr 12

(Finlands författningssamlings nr 383/2002)

L a g

**om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i
Kyotoprotokollet till Förenta Nationernas ramkonvention om klimatförändring**

Given i Helsingfors den 24 maj 2002

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Kyoto den 11 december 1997 ingångna Kyotoprotokollet till Förenta Nationernas ramkonvention om klimatförändring gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av republikens president.

3 §

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president.

Helsingfors den 24 maj 2002

Republikens President

TARJA HALONEN

Utrikesminister *Erkki Tuomioja*

RP 26/2002
MiUB 4/2002
RSv 53/2002

Nr 13

(Finlands författningssamlings nr 55/2005)

Republikens presidents förordning

om sättande i kraft av Kyotoprotokollet till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar och lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet

Given i Helsingfors den 28 januari 2005

I enlighet med republikens presidents beslut, fattat på föredragning av miljöministern, föreskrivs:

1 §

Det i Kyoto den 11 december 1997 ingångna Kyotoprotokollet till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar, vilket riksdagen har godkänt den 8 maj 2002 och vilket republikens president har ratificerat den 24 maj 2002 och beträffande vilket ratifikationsinstrumentet har deponerats hos Förenta nationernas generalsekreterare den 31 maj 2002, träder i kraft den 16 februari 2005 så som därom har överenskommits.

2 §

Lagen av den 24 maj 2002 om sättande i

Helsingfors den 28 januari 2005

kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Kyotoprotokollet till Förenta Nationernas ramkonvention om klimatförändring (383/2002) träder i kraft den 16 februari 2005.

3 §

De bestämmelser i protokollet som inte hör till området för lagstiftningen är i kraft som förordning.

4 §

Denna förordning träder i kraft den 16 februari 2005.

Republikens President

TARJA HALONEN

Miljöminister *Jan-Erik Enestam*

(Översättning)

**KYOTOPROTOKOLLET TILL
FÖRENTA NATIONERNAS RAM-
KONVENTION OM KLIMATFÖR-
ÄNDRINGAR**

Parterna i detta protokoll,
*som är parter i Förenta nationernas ram-
konvention om klimatiförändring, nedan
kallad "konventionen",*

*som söker uppnå konventionens slutmål
som det anges i artikel 2 i konventionen,
som erinrar om konventionens bestäm-
melser,
som vägleds av artikel 3 i konventionen,*

*med tillämpning av Berlinmandatet som
antogs av partskonferensen genom beslut
1/CP.1 vid dess första möte,
härigenom avtalas följande.*

Artikel 1

Vid tillämpningen av detta protokoll skall definitionerna i artikel 1 i konventionen gälla. Därutöver avses med

1. *partskonferensen*: konventionsparternas konferens,

2. *konventionen*: Förenta nationernas ramkonvention om klimatiförändring, antagen i New York den 9 maj 1992,

3. *mellanstatliga panelen om klimatiförändring*: den mellanstatliga panel om klimatiförändring som 1988 upprättades gemensamt av Meteorologiska världsorganisationen (WMO) och Förenta nationernas miljöprogram (UNEP),

4. *Montrealprotokollet*: Montrealprotokollet om ämnen som bryter ner ozonskiktet, antaget i Montreal den 16 september 1987 med senare justeringar och ändringar,

**KYOTO PROTOCOL TO THE
UNITED NATIONS FRAMEWORK
CONVENTION ON CLIMATE
CHANGE**

The Parties to this Protocol,
*Being Parties to the United Nations
Framework Convention on Climate
Change, hereinafter referred to as "the Con-
vention",*

*In pursuit of the ultimate objective of the
Convention as stated in its Article 2,
Recalling the provisions of the Conven-
tion,*

*Being guided by Article 3 of the Conven-
tion,*

*Pursuant to the Berlin Mandate adopted
by decision 1/CP.1 of the Conference of the
Parties to the Convention at its first session,
Have agreed as follows:*

Article 1

For the purposes of this Protocol, the definitions contained in Article 1 of the Convention shall apply. In addition:

1. "Conference of the Parties" means the Conference of the Parties to the Convention.

2. "Convention" means the United Nations Framework Convention on Climate Change, adopted in New York on 9 May 1992.

3. "Intergovernmental Panel on Climate Change" means the Intergovernmental Panel on Climate Change established in 1988 jointly by the World Meteorological Organization and the United Nations Environment Programme.

4. "Montreal Protocol" means the Montreal Protocol on Substances that Deplete the Ozone Layer, adopted in Montreal on 16 September 1987 and as subsequently adjusted and amended.

5. *närvarande och röstande parter*: parter som är närvarande och avger ja- eller nej-röst,

6. *part*: en part i detta protokoll om inte annat framgår av sammanhanget,

7. *part i bilaga I*: en part som är upptagen i konventionens bilaga I, eventuellt ändrad, eller en part som har gjort en anmälan med stöd av artikel 4.2 g i konventionen.

5. "Parties present and voting" means Parties present and casting an affirmative or negative vote.

6. "Party" means, unless the context otherwise indicates, a Party to this Protocol.

7. "Party included in Annex I" means a Party included in Annex I to the Convention, as may be amended, or a Party which has made a notification under Article 4, paragraph 2(g), of the Convention.

Artikel 2

1. Varje part i bilaga I skall, för att uppfylla sina kvantifierade åtaganden om begränsning och minskning av utsläpp enligt artikel 3 och för att främja en hållbar utveckling,

a) tillämpa och/eller vidareutveckla målsättningar och åtgärder i överensstämmelse med sina nationella förhållanden såsom

- i) förbättring av energieffektiviteten i relevanta sektorer av sin nationella ekonomi;
- ii) skydd för och ökning av kolsänkor och reservoarer för växthusgaser som inte omfattas av Montrealprotokollet, med beaktande av sina åtaganden enligt tillämpliga internationella miljööverenskommelser; främjande av hållbara metoder för skogsskötelse, nybeskogning och återbeskogning;
- iii) främjande av hållbara former av jordbruk med beaktande av överväganden om klimatförändring;
- iv) forskning om samt främjande, utveckling och ökad användning av nya och förnyelsebara energiformer, tekniker för upptag av koldioxid samt avancerade och innovativa, miljövänliga tekniker;
- v) gradvis minskning eller successivt avlägsnande av brister i marknaden, fiskala incitament, skatte- och avgiftsbefrielse samt subventioner i alla sektorer som släpper ut växthusgaser och som därigenom motverkar konven-

Article 2

1. Each Party included in Annex I, in achieving its quantified emission limitation and reduction commitments under Article 3, in order to promote sustainable development, shall:

(a) Implement and/or further elaborate policies and measures in accordance with its national circumstances, such as:

- (i) Enhancement of energy efficiency in relevant sectors of the national economy;
- (ii) Protection and enhancement of sinks and reservoirs of greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol, taking into account its commitments under relevant international environmental agreements; promotion of sustainable forest management practices, afforestation and reforestation;
- (iii) Promotion of sustainable forms of agriculture in light of climate change considerations;
- (iv) Research on, and promotion, development and increased use of, new and renewable forms of energy, of carbon dioxide sequestration technologies and of advanced and innovative environmentally sound technologies;
- (v) Progressive reduction or phasing out of market imperfections, fiscal incentives, tax and duty exemptions and subsidies in all greenhouse gas emitting sectors that run counter to the objective of the Convention and applica-

- tionens syfte och tillämpningen av styrmedel för marknaden;
- vi) stöd för tillämpliga reformer i relevanta sektorer som syftar till att främja målsättningar och åtgärder som begränsar eller minskar utsläpp av växthusgaser som inte omfattas av Montrealprotokollet;
 - vii) åtgärder för att begränsa och/eller minska utsläpp av växthusgaser som inte omfattas av Montrealprotokollet inom transportsektorn;
 - viii) begränsning och/eller minskning av utsläpp av metan genom återvinning och användning i avfallshantering och inom produktion, transport och distribution av energi,

b) samarbeta med andra parter i bilaga I för att höja den individuella och kombinerade verkan av de målsättningar och åtgärder som satts i verket med stöd av denna artikel i enlighet med konventionens artikel 4.2 e i. I detta syfte skall dessa parter vidta åtgärder för att dela med sig av sina erfarenheter och utbyta information om sådana målsättningar och åtgärder, däribland utveckling av metoder för att förbättra deras inbördes jämförbarhet, begriplighet och verkan. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen vid sitt första möte eller så snart som möjligt därefter överväga metoder för att underlätta sådant samarbete under beaktande av all relevant information.

2. Parterna i bilaga I skall sträva efter att begränsa eller minska utsläpp av växthusgaser som inte omfattas av Montrealprotokollet från flygbränslen och marina bränslen genom insatser i Internationella civila luftfartsorganisationen (ICAO) respektive Internationella sjöfartsorganisationen (IMO).

3. Parterna i bilaga I skall sträva efter att genomföra de målsättningar och åtgärder som avses i denna artikel så att skadliga effekter minimeras, däribland de skadliga effekterna av klimatförändring, inverkan på internationell handel samt social, miljömässig och ekonomisk inverkan på andra par-

tion of market instruments;

- (vi) Encouragement of appropriate reforms in relevant sectors aimed at promoting policies and measures which limit or reduce emissions of greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol;
- (vii) Measures to limit and/or reduce emissions of greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol in the transport sector;
- (viii) Limitation and/or reduction of methane emissions through recovery and use in waste management, as well as in the production, transport and distribution of energy;

(b) Cooperate with other such Parties to enhance the individual and combined effectiveness of their policies and measures adopted under this Article, pursuant to Article 4, paragraph 2(e)(i), of the Convention. To this end, these Parties shall take steps to share their experience and exchange information on such policies and measures, including developing ways of improving their comparability, transparency and effectiveness. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first session or as soon as practicable thereafter, consider ways to facilitate such cooperation, taking into account all relevant information.

2. The Parties included in Annex I shall pursue limitation or reduction of emissions of greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol from aviation and marine bunker fuels, working through the International Civil Aviation Organization and the International Maritime Organization, respectively.

3. The Parties included in Annex I shall strive to implement policies and measures under this Article in such a way as to minimize adverse effects, including the adverse effects of climate change, effects on international trade, and social, environmental and economic impacts on other Parties, es-

ter, särskilt parter som är utvecklingsländer, speciellt de som avses i artikel 4.8 och 4.9 i konventionen, med beaktande av artikel 3 i konventionen. I sin funktion som protokollets partsmöte får partskonferensen på lämpligt sätt vidta ytterligare åtgärder för att främja tillämpningen av bestämmelserna i denna punkt.

4. Om partskonferensen i sin funktion som protokollets partsmöte beslutar att det skulle vara fördelaktigt att samordna några målsättningar och åtgärder i punkt 1 a ovan med beaktande av olika nationella förhållanden och möjliga effekter, skall den överväga metoder för att utforma samordning av sådana målsättningar och åtgärder.

Artikel 3

1. Parterna i bilaga I skall, var för sig eller gemensamt, tillse att deras sammanlagda antropogena utsläpp av de växthusgaser som står upptagna i bilaga A uttryckt i koldioxidekvivalenter inte överstiger deras tilldelade mängder, beräknade enligt deras kvantifierade åtaganden om begränsning och minskning av utsläpp som de anges i bilaga B och i överensstämmelse med bestämmelserna i denna artikel, i syfte att minska deras sammanlagda utsläpp av sådana gaser med minst 5 procent av 1990 års nivåer för åtagandeperioden år 2008 till år 2012.

2. Varje part i bilaga I skall senast år 2005 ha gjort påvisbara framsteg i uppfyllandet av sina åtaganden enligt detta protokoll.

3. Nettoförändringarna i utsläpp av växthusgaser från källor och upptag i kolsänkor som härrör från direkta antropogena förändringar vad avser verksamhet inom markanvändning och skogsbruk, begränsade till nybeskogning, återbeskogning och avskogning sedan 1990, uppmätta som verifierbara ändringar i kollagren under varje åtagandeperiod, skall användas för att uppfylla de åtaganden som gjorts enligt denna artikel av varje part som står upptagen i bilaga I. Utsläpp av växthusgaser från källor och upptag i kolsänkor som följer av denna verksamhet skall redovisas på ett öppet och kon-

pecially developing country Parties and in particular those identified in Article 4, paragraphs 8 and 9, of the Convention, taking into account Article 3 of the Convention. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol may take further action, as appropriate, to promote the implementation of the provisions of this paragraph.

4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, if it decides that it would be beneficial to coordinate any of the policies and measures in paragraph 1(a) above, taking into account different national circumstances and potential effects, shall consider ways and means to elaborate the coordination of such policies and measures.

Article 3

1. The Parties included in Annex I shall, individually or jointly, ensure that their aggregate anthropogenic carbon dioxide equivalent emissions of the greenhouse gases listed in Annex A do not exceed their assigned amounts, calculated pursuant to their quantified emission limitation and reduction commitments inscribed in Annex B and in accordance with the provisions of this Article, with a view to reducing their overall emissions of such gases by at least 5 per cent below 1990 levels in the commitment period 2008 to 2012.

2. Each Party included in Annex I shall, by 2005, have made demonstrable progress in achieving its commitments under this Protocol.

3. The net changes in greenhouse gas emissions by sources and removals by sinks resulting from direct human-induced land-use change and forestry activities, limited to afforestation, reforestation and deforestation since 1990, measured as verifiable changes in carbon stocks in each commitment period, shall be used to meet the commitments under this Article of each Party included in Annex I. The greenhouse gas emissions by sources and removals by sinks associated with those activities shall be reported in a transparent and verifiable manner and reviewed in accordance with Articles 7 and 8.

trollerbart sätt i enlighet med artiklarna 7 och 8.

4. Före den första sessionen med partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte skall varje part i bilaga I för bedömning av underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning tillhandahålla uppgifter för att bestämma storleken på dess kollager år 1990 och möjliggöra att en uppskattning görs av förändringarna i dem de följande åren. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen vid sitt första möte eller så snart som möjligt därefter anta former, regler och riktlinjer för det sätt på vilket och vilka ytterligare av människor bedrivna verksamheter som har samband med förändringar av utsläpp av växthusgaser från källor och upptag i kolsänkor i kategorierna jordbruksmark, skogsbruk och förändring av markanvändning som skall läggas till eller dras från de tilldelade mängderna för parterna i bilaga I med beaktande av osäkerhet, klarhet i rapporteringen, verifierbarhet, arbetet med metoder i mellanstatliga panelen för klimatförändringar, anvisningar lämnade av underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning i enlighet med artikel 5 samt partskonferensens beslut. Detta beslut skall gälla för den andra och de följande åtagandeperioderna. En part har rätt att tillämpa detta beslut på dessa supplementära, av människan bedrivna verksamheter vid sin första åtagandeperiod förutsatt att de har vidtagits efter 1990.

5. De parter i bilaga I som genomgår en process för övergång till marknadsekonomi vilkas basår eller basperiod fastställdes med stöd av beslut 9/CP.2 av partskonferensen vid dess andra möte skall använda detta basår eller denna basperiod för uppfyllandet av sina åtaganden enligt denna artikel. Övrig part i bilaga I som genomgår en process för övergång till marknadsekonomi vilken ännu inte har lämnat in sin första nationalrapport enligt artikel 12 i konventionen, får också till partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte anmäla att den avser att använda ett annat historiskt basår eller en annan historisk basperiod än år

4. Prior to the first session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, each Party included in Annex I shall provide, for consideration by the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice, data to establish its level of carbon stocks in 1990 and to enable an estimate to be made of its changes in carbon stocks in subsequent years. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first session or as soon as practicable thereafter, decide upon modalities, rules and guidelines as to how, and which, additional human-induced activities related to changes in greenhouse gas emissions by sources and removals by sinks in the agricultural soils and the land-use change and forestry categories shall be added to, or subtracted from, the assigned amounts for Parties included in Annex I, taking into account uncertainties, transparency in reporting, verifiability, the methodological work of the Intergovernmental Panel on Climate Change, the advice provided by the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice in accordance with Article 5 and the decisions of the Conference of the Parties. Such a decision shall apply in the second and subsequent commitment periods. A Party may choose to apply such a decision on these additional human-induced activities for its first commitment period, provided that these activities have taken place since 1990.

5. The Parties included in Annex I undergoing the process of transition to a market economy whose base year or period was established pursuant to decision 9/CP.2 of the Conference of the Parties at its second session shall use that base year or period for the implementation of their commitments under this Article. Any other Party included in Annex I undergoing the process of transition to a market economy which has not yet submitted its first national communication under Article 12 of the Convention may also notify the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol that it intends to use an historical

1990 för fullgörandet av sina åtaganden enligt den här artikeln. Partskonferensen skall i sin funktion som protokollets partsmöte besluta om en sådan anmälan kan godtas.

6. Med beaktande av artikel 4.6 i konventionen skall partskonferensen i sin funktion som protokollets partsmöte medge viss flexibilitet för de parter i bilaga I som genomgår en process för övergång till marknadsekonomi i fråga om fullgörande av andra åtaganden de iklätt sig enligt detta protokoll än de som omfattas av denna artikel.

7. I den första kvantifierade åtagandeperioden om begränsning och minskning av utsläpp som löper under tiden 2008-2012 skall den tilldelade mängden för varje part i bilaga I vara lika med det procenttal som anges för parten i bilaga B av dess sammanlagda antropogena utsläpp av växthusgaser enligt bilaga A år 1990 eller det basår eller den basperiod som fastställts i enlighet med punkt 5 ovan multiplicerad med talet fem. De parter i bilaga I för vilka förändring av markanvändning och skogsbruk år 1990 utgjorde en nettokälla för utsläpp av växthusgaser skall, vid beräkningen av sina tilldelade mängder, i sina utsläpp eller basperioder för basåret 1990 inkludera det sammanlagda, antropogena utsläppet av växthusgaser från källor uttryckt i koldioxidekvivalenter minskat med upptag i kolsänkor år 1990 som härrör från förändring av markanvändningen.

8. Part i bilaga I har rätt att välja 1995 som basår för den beräkning beträffande fluorkolväten, perfluorkolväten och svavelhexafluorid som avses i punkt 7 ovan.

9. Åtaganden för följande perioder av parterna i bilaga I skall fastställas genom ändring i bilaga B till detta protokoll och antas i enlighet med bestämmelserna i artikel 21.7. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen inleda prövningen av dessa åtaganden senast sju år före utgången av den första åtagandeperiod som avses i punkt 1 ovan.

base year or period other than 1990 for the implementation of its commitments under this Article. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall decide on the acceptance of such notification.

6. Taking into account Article 4, paragraph 6, of the Convention, in the implementation of their commitments under this Protocol other than those under this Article, a certain degree of flexibility shall be allowed by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol to the Parties included in Annex I undergoing the process of transition to a market economy.

7. In the first quantified emission limitation and reduction commitment period, from 2008 to 2012, the assigned amount for each Party included in Annex I shall be equal to the percentage inscribed for it in Annex B of its aggregate anthropogenic carbon dioxide equivalent emissions of the greenhouse gases listed in Annex A in 1990, or the base year or period determined in accordance with paragraph 5 above, multiplied by five. Those Parties included in Annex I for whom land-use change and forestry constituted a net source of greenhouse gas emissions in 1990 shall include in their 1990 emissions base year or period the aggregate anthropogenic carbon dioxide equivalent emissions by sources minus removals by sinks in 1990 from land-use change for the purposes of calculating their assigned amount.

8. Any Party included in Annex I may use 1995 as its base year for hydrofluorocarbons, perfluorocarbons and sulphur hexafluoride, for the purposes of the calculation referred to in paragraph 7 above.

9. Commitments for subsequent periods for Parties included in Annex I shall be established in amendments to Annex B to this Protocol, which shall be adopted in accordance with the provisions of Article 21, paragraph 7. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall initiate the consideration of such commitments at least seven years before the end of the first commitment period

10. Utsläppsminskningseenhet eller del av tilldelad mängd som en part förvärvar från en annan part i enlighet med bestämmelserna i artikel 6 eller artikel 17 skall läggas till den förvärvande partens tilldelade mängd.

11. Utsläppsminskningseenhet eller del av tilldelad mängd som en part överlåter till en annan part i enlighet med bestämmelserna i artikel 6 eller artikel 17 skall dras från den överlåtande partens tilldelade mängd.

12. Certifierade utsläppsminskningar som en part förvärvat från en annan part i enlighet med bestämmelserna i artikel 12 skall läggas till den förvärvande partens tilldelade mängd.

13. Om utsläppen för en part som ingår i bilaga I under en åtagandeperiod understiger partens tilldelade mängd enligt denna artikel, skall skillnaden på denna parts begäran läggas till partens tilldelade mängd under följande åtagandeperioder.

14. Parterna i bilaga I skall sträva efter att fullgöra de åtaganden som nämns i punkt 1 ovan på ett sådant sätt att skadliga sociala, miljömässiga och ekonomiska följdverkningar för parter som är utvecklingsländer minimeras, särskilt för länder som nämns i artikel 4.8 och 4.9 i konventionen. I linje med relevanta beslut av partskonferensen med avseende på genomförande av de nämnda punkterna skall partskonferensen i sin funktion som protokollets partsmöte vid sitt första möte överväga vilka åtgärder som är nödvändiga för att minimera de skadliga verkningarna av klimatförändringar och/eller följderna av motåtgärder för de parter som avses i de nämnda punkterna. Bland de frågor som skall beaktas skall vara upprättande av finansiering, försäkring och tekniköverföring.

Artikel 4

1. Parter i bilaga I som har träffat överenskommelse om att gemensamt fullgöra sina åtaganden enligt artikel 3 skall anses ha fullgjort dessa åtaganden under förut-

referred to in paragraph 1 above.

10. Any emission reduction units, or any part of an assigned amount, which a Party acquires from another Party in accordance with the provisions of Article 6 or of Article 17 shall be added to the assigned amount for the acquiring Party.

11. Any emission reduction units, or any part of an assigned amount, which a Party transfers to another Party in accordance with the provisions of Article 6 or of Article 17 shall be subtracted from the assigned amount for the transferring Party.

12. Any certified emission reductions which a Party acquires from another Party in accordance with the provisions of Article 12 shall be added to the assigned amount for the acquiring Party.

13. If the emissions of a Party included in Annex I in a commitment period are less than its assigned amount under this Article, this difference shall, on request of that Party, be added to the assigned amount for that Party for subsequent commitment periods.

14. Each Party included in Annex I shall strive to implement the commitments mentioned in paragraph 1 above in such a way as to minimize adverse social, environmental and economic impacts on developing country Parties, particularly those identified in Article 4, paragraphs 8 and 9, of the Convention. In line with relevant decisions of the Conference of the Parties on the implementation of those paragraphs, the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first session, consider what actions are necessary to minimize the adverse effects of climate change and/or the impacts of response measures on Parties referred to in those paragraphs. Among the issues to be considered shall be the establishment of funding, insurance and transfer of technology.

Article 4

1. Any Parties included in Annex I that have reached an agreement to fulfil their commitments under Article 3 jointly, shall be deemed to have met those commitments

sättning att deras totala, gemensamma, sammanlagda, antropogena utsläpp av de växthusgaser som står upptagna i bilaga A uttryckt i koldioxidekvivalenter inte överstiger deras tilldelade mängder beräknade i enlighet med deras kvantifierade åtaganden om begränsning och minskning av utsläpp som de anges i bilaga B och i överensstämmelse med bestämmelserna i artikel 3. Den utsläppsnivå som tilldelats var och en av parterna i överenskommelsen skall anges i denna.

2. Parterna i varje sådan överenskommelse skall till sekretariatet anmäla bestämmelserna i överenskommelsen den dag de deponerar sina ratifikations-, godtagande-, godkännande eller anslutningsinstrument till detta protokoll. Sekretariatet skall i sin tur informera parterna och signatärerna i konventionen om bestämmelserna i överenskommelsen.

3. Varje sådan överenskommelse skall gälla under den åtagandeperiod som anges i artikel 3.7.

4. I de fall samarbetande parter samverkar inom ramen för en organisation för regional ekonomisk integration och i samförstånd med denna, skall sådana ändringar i organisationens sammansättning som inträffar efter antagandet av detta protokoll inte inverka på gällande åtaganden enligt protokollet. En ändring av organisationens sammansättning skall endast beaktas med avseende på sådana åtaganden enligt artikel 3 som görs efter ändringen.

5. Om parterna i en sådan överenskommelse inte lyckas uppnå den totala gemensamma nivån för utsläppsminskning, skall varje part i överenskommelsen vara ansvarig för sin utsläppsnivå i enlighet med överenskommelsen.

6. I de fall samarbetande parter samverkar inom ramen för en organisation för regional ekonomisk integration som är part i detta protokoll och i samförstånd med denna organisation, skall varje medlemsstat i organisationen individuellt och tillsammans med organisationen, vilken skall följa artikel 24, om man inte lyckas uppnå den totala gemensamma nivån för utsläppsminskning, bära ansvaret för sin utsläppsnivå enligt vad

provided that their total combined aggregate anthropogenic carbon dioxide equivalent emissions of the greenhouse gases listed in Annex A do not exceed their assigned amounts calculated pursuant to their quantified emission limitation and reduction commitments inscribed in Annex B and in accordance with the provisions of Article 3. The respective emission level allocated to each of the Parties to the agreement shall be set out in that agreement.

2. The Parties to any such agreement shall notify the secretariat of the terms of the agreement on the date of deposit of their instruments of ratification, acceptance or approval of this Protocol, or accession thereto. The secretariat shall in turn inform the Parties and signatories to the Convention of the terms of the agreement.

3. Any such agreement shall remain in operation for the duration of the commitment period specified in Article 3, paragraph 7.

4. If Parties acting jointly do so in the framework of, and together with, a regional economic integration organization, any alteration in the composition of the organization after adoption of this Protocol shall not affect existing commitments under this Protocol. Any alteration in the composition of the organization shall only apply for the purposes of those commitments under Article 3 that are adopted subsequent to that alteration.

5. In the event of failure by the Parties to such an agreement to achieve their total combined level of emission reductions, each Party to that agreement shall be responsible for its own level of emissions set out in the agreement.

6. If Parties acting jointly do so in the framework of, and together with, a regional economic integration organization which is itself a Party to this Protocol, each member State of that regional economic integration organization individually, and together with the regional economic integration organization acting in accordance with Article 24, shall, in the event of failure to achieve the total combined level of emission reductions,

som anmälts i enlighet med den här artikeln.

Artikel 5

1. Varje part i bilaga I skall senast ett år före den första åtagandeperiodens början ha infört ett nationellt system för uppskattning av antropogena utsläpp från källor och upptag i kolsänkor av alla växthusgaser som inte omfattas av Montrealprotokollet. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen vid sitt första möte fastställa riktlinjer för sådana nationella system varvid den metodik som närmare anges i punkt 2 nedan skall beaktas.

2. De metoder för uppskattning av antropogena utsläpp från källor och upptag i kolsänkor av alla växthusgaser som inte omfattas av Montrealprotokollet skall vara de som antogs av mellanstatliga panelen för klimatförändringar och godkändes av partskonferensen vid dess tredje möte. I de fall dessa metoder inte tillämpas, skall lämpliga justeringar göras i enlighet med metoder fastställda av partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte vid dess första möte. På grundval av bl.a. arbete utfört av mellanstatliga panelen för klimatförändringar och råd från underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning skall partskonferensen i sin funktion som protokollets partsmöte regelbundet granska och, om så är nödvändigt, företa en översyn av dessa metoder och justeringar varvid relevanta beslut av partskonferensen fullt ut skall beaktas. Översyn av metoder och justeringar skall företas endast i syfte att verifiera att åtaganden enligt artikel 3 fullgjorts i fråga om åtagandeperioder som infaller efter översynen.

3. De faktorer för global uppvärmningspotential som används för att beräkna koldioxidekvivalensen av antropogena utsläpp från källor och upptag i kolsänkor av växthusgaser som anges i bilaga A skall vara de som antogs av mellanstatliga panelen för klimatförändringar och godkändes av parts-

be responsible for its level of emissions as notified in accordance with this Article.

Article 5

1. Each Party included in Annex I shall have in place, no later than one year prior to the start of the first commitment period, a national system for the estimation of anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of all greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol. Guidelines for such national systems, which shall incorporate the methodologies specified in paragraph 2 below, shall be decided upon by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol at its first session.

2. Methodologies for estimating anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of all greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol shall be those accepted by the Intergovernmental Panel on Climate Change and agreed upon by the Conference of the Parties at its third session. Where such methodologies are not used, appropriate adjustments shall be applied according to methodologies agreed upon by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol at its first session. Based on the work of, *inter alia*, the Intergovernmental Panel on Climate Change and advice provided by the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice, the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall regularly review and, as appropriate, revise such methodologies and adjustments, taking fully into account any relevant decisions by the Conference of the Parties. Any revision to methodologies or adjustments shall be used only for the purposes of ascertaining compliance with commitments under Article 3 in respect of any commitment period adopted subsequent to that revision.

3. The global warming potentials used to calculate the carbon dioxide equivalence of anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases listed in Annex A shall be those accepted by the Intergovernmental Panel on Climate Change and agreed upon by the Conference

konferensen vid dess tredje möte. På grundval av bl.a. arbete utfört av mellanstatliga panelen för klimatförändringar och råd från underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning skall partskonferensen i sin funktion som protokollets partsmöte regelbundet granska och, då så är nödvändigt, företa en översyn av faktorn för global uppvärmningspotential för varje sådan växthusgas varvid partskonferensens relevanta beslut fullt ut skall beaktas. Översynen av en faktor för global uppvärmningspotential skall endast gälla åtaganden enligt artikel 3 med avseende på åtagandeperioder som antagits efter översynen.

Artikel 6

1. För att fullgöra sina åtaganden enligt artikel 3 har varje part i bilaga I rätt att överlåta till eller förvärva från varje annan part i bilaga I utsläppsminskningsenheter som härrör från projekt som syftar till att minska antropogena utsläpp från källor eller öka antropogena upptag i kolsänkor av växthusgaser från varje sektor av ekonomin under följande förutsättningar:

a) Att varje sådant projekt är godkänt av de berörda parterna.

b) Att varje sådant projekt innebär en minskning av utsläpp från källor eller en ökning av upptag i kolsänkor som går utöver vad som annars skulle uppnås.

c) Att ifrågavarande part inte förvärvar några utsläppsminskningsenheter om den inte fullgör sina skyldigheter enligt artiklarna 5 och 7.

d) Att de förvärvade utsläppsminskningsenheterna skall vara supplementära till nationella åtgärder för att uppfylla åtagandena enligt artikel 3.

2. I sin funktion som protokollets partsmöte får partskonferensen vid sitt första möte eller så snart som möjligt därefter ytterligare utforma riktlinjerna för denna artikels genomförande, bl.a. för verifiering och rapportering.

3. En part i bilaga I får auktorisera juridiska personer att under dess ansvar delta i åtgärder som leder till framställande, överlåtelse eller förvärv av utsläppsminskningsenheter på sätt som anges i denna artikel.

4. Om en fråga har väckts i enlighet med

of the Parties at its third session. Based on the work of, *inter alia*, the Intergovernmental Panel on Climate Change and advice provided by the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice, the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall regularly review and, as appropriate, revise the global warming potential of each such greenhouse gas, taking fully into account any relevant decisions by the Conference of the Parties. Any revision to a global warming potential shall apply only to commitments under Article 3 in respect of any commitment period adopted subsequent to that revision.

Article 6

1. For the purpose of meeting its commitments under Article 3, any Party included in Annex I may transfer to, or acquire from, any other such Party emission reduction units resulting from projects aimed at reducing anthropogenic emissions by sources or enhancing anthropogenic removals by sinks of greenhouse gases in any sector of the economy, provided that:

(a) Any such project has the approval of the Parties involved;

(b) Any such project provides a reduction in emissions by sources, or an enhancement of removals by sinks, that is additional to any that would otherwise occur;

(c) It does not acquire any emission reduction units if it is not in compliance with its obligations under Articles 5 and 7; and

(d) The acquisition of emission reduction units shall be supplemental to domestic actions for the purposes of meeting commitments under Article 3.

2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol may, at its first session or as soon as practicable thereafter, further elaborate guidelines for the implementation of this Article, including for verification and reporting.

3. A Party included in Annex I may authorize legal entities to participate, under its responsibility, in actions leading to the generation, transfer or acquisition under this Article of emission reduction units.

4. If a question of implementation by a

de relevanta bestämmelserna i artikel 8 huruvida en part i bilaga I har uppfyllt de krav som ställs i denna artikel, får överlåtelse och förvärv av utsläppsminskningenheter fortsätta efter det att frågan har väckts under förutsättning att inga sådana enheter utnyttjas av en part för att fullgöra dess åtaganden enligt artikel 3 tills frågan om uppfyllande har avgjorts.

Artikel 7

1. Varje part i bilaga I skall i sin årliga inventering av antropogena utsläpp från källor och upptag i kolsänkor av växthusgaser som inte omfattas av Montrealprotokollet som inges i enlighet med partskonferensens relevanta beslut inkludera den ytterligare information som är nödvändig för att säkerställa att bestämmelserna i artikel 3 uppfylls i enlighet med punkt 4 nedan.

2. Varje part i bilaga I skall i sin nationalrapport enligt artikel 12 i konventionen inkludera de ytterligare uppgifter som är nödvändiga för att styrka att den har uppfyllt sina åtaganden enligt detta protokoll i enlighet med punkt 4 nedan.

3. Varje part i bilaga I skall årligen lämna de uppgifter som krävs enligt punkt 1 ovan med början med den första inventering som parten skall upprätta i enlighet med konventionen för åtagandeperiodens första år när detta protokoll har trätt i kraft för parten i fråga. Varje sådan part skall lämna de uppgifter som krävs enligt punkt 2 ovan som en del av den första nationalrapport som parten är skyldig att avge i enlighet med konventionen när detta protokoll har trätt i kraft för parten och efter antagandet av riktlinjer i enlighet med punkt 4 nedan. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen bestämma hur ofta de uppgifter som fordras enligt denna artikel skall lämnas med beaktande av varje tidtabell för avgivande av nationalrapporter som har beslutats av partskonferensen.

Party included in Annex I of the requirements referred to in this Article is identified in accordance with the relevant provisions of Article 8, transfers and acquisitions of emission reduction units may continue to be made after the question has been identified, provided that any such units may not be used by a Party to meet its commitments under Article 3 until any issue of compliance is resolved.

Article 7

1. Each Party included in Annex I shall incorporate in its annual inventory of anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol, submitted in accordance with the relevant decisions of the Conference of the Parties, the necessary supplementary information for the purposes of ensuring compliance with Article 3, to be determined in accordance with paragraph 4 below.

2. Each Party included in Annex I shall incorporate in its national communication, submitted under Article 12 of the Convention, the supplementary information necessary to demonstrate compliance with its commitments under this Protocol, to be determined in accordance with paragraph 4 below.

3. Each Party included in Annex I shall submit the information required under paragraph 1 above annually, beginning with the first inventory due under the Convention for the first year of the commitment period after this Protocol has entered into force for that Party. Each such Party shall submit the information required under paragraph 2 above as part of the first national communication due under the Convention after this Protocol has entered into force for it and after the adoption of guidelines as provided for in paragraph 4 below. The frequency of subsequent submission of information required under this Article shall be determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, taking into account any timetable for the submission of national communications decided upon by the Conference of the Parties.

4. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen vid sitt första möte anta riktlinjer för och fortsättningsvis periodiskt granska hur de uppgifter som fordras enligt denna artikel skall utformas med beaktande av de riktlinjer för utformning av nationalrapporter av parterna i bilaga I som har antagits av partskonferensen. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen också före den första åtagandeperioden besluta om formerna för redovisning av tilldelade mängder.

Artikel 8

1. De uppgifter som lämnats i enlighet med artikel 7 av varje part i bilaga I skall granskas av expertgrupper i enlighet med partskonferensens relevanta beslut och i överensstämmelse med de riktlinjer som för detta ändamål antagits av partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte med stöd av punkt 4 nedan. De uppgifter som har lämnats i enlighet med artikel 7.1 av varje part i bilaga I skall granskas som en del av den årliga sammanställningen och redovisningen av utsläppsinventeringar och tilldelade mängder. Dessutom skall uppgifter lämnade i enlighet med artikel 7.2 av parterna i bilaga I granskas som en del av granskningen av rapporterna.

2. Expertgrupperna skall samordnas av sekretariatet och bestå av experter utvalda bland kandidater som nominerats av konventionsparterna, och i förekommande fall av mellanstatliga organisationer, i enlighet med de riktlinjer som partskonferensen antagit för ändamålet.

3. Granskningsförfarandet skall möjliggöra en fullständig och detaljerad teknisk bedömning av alla aspekter av parternas genomförande av detta protokoll. Expertgrupperna skall avge en rapport till partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte med bedömning av parternas fullgörande av åtagandena; de potentiella problemen med och de faktorer som inverkar på fullgörandet av åtagandena skall identifieras i rapporten. Sekretariatet skall

4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall adopt at its first session, and review periodically thereafter, guidelines for the preparation of the information required under this Article, taking into account guidelines for the preparation of national communications by Parties included in Annex I adopted by the Conference of the Parties. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall also, prior to the first commitment period, decide upon modalities for the accounting of assigned amounts.

Article 8

1. The information submitted under Article 7 by each Party included in Annex I shall be reviewed by expert review teams pursuant to the relevant decisions of the Conference of the Parties and in accordance with guidelines adopted for this purpose by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol under paragraph 4 below. The information submitted under Article 7, paragraph 1, by each Party included in Annex I shall be reviewed as part of the annual compilation and accounting of emissions inventories and assigned amounts. Additionally, the information submitted under Article 7, paragraph 2, by each Party included in Annex I shall be reviewed as part of the review of communications.

2. Expert review teams shall be coordinated by the secretariat and shall be composed of experts selected from those nominated by Parties to the Convention and, as appropriate, by intergovernmental organizations, in accordance with guidance provided for this purpose by the Conference of the Parties.

3. The review process shall provide a thorough and comprehensive technical assessment of all aspects of the implementation by a Party of this Protocol. The expert review teams shall prepare a report to the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, assessing the implementation of the commitments of the Party and identifying any potential problems in, and factors influencing, the fulfilment of commitments. Such re-

delge alla konventionsparterna rapporterna. Sekretariatet skall göra upp en förteckning över de frågor om genomförande som nämns i rapporterna för vidare prövning av partskonferensen i dess funktion som protokollens partsmöte.

4. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen vid sitt första möte anta riktlinjer för expertgruppernas granskning av genomförandet av detta protokoll med beaktande av partskonferensens relevanta beslut och från tid till annan därefter uppdatera dem.

5. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen med biträde av underorganet för genomförande och, när så är lämpligt, av underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning pröva följande:

a) De uppgifter som lämnats av parterna i enlighet med artikel 7 och de rapporter om dessa uppgifter som upprättats av expertgrupperna med stöd av den här artikeln.

b) De frågor om uppfyllande som förtecknats av sekretariatet med stöd av punkt 3 ovan artikel samt andra frågor som väckts av parterna.

6. På grundval av de uppgifter som nämns i punkt 5 ovan skall partskonferensen i sin funktion som protokollets partsmöte besluta om alla frågor som krävs för att genomföra detta protokoll.

Artikel 9

1. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen regelbundet göra en översyn av detta protokoll mot bakgrund av bästa möjliga tillgängliga vetenskapliga uppgifter om och bedömningar av klimatförändringar och deras följder samt relevanta tekniska, sociala och ekonomiska uppgifter. Dessa översyner skall samordnas med relevanta översyner enligt konventionen, särskilt de som fordras artikel 4.2 d och artikel 7.2 a i konventionen. På grundval av dessa översyner skall partskonferensen i sin funktion som protokollets partsmöte vidta lämpliga åtgärder.

ports shall be circulated by the secretariat to all Parties to the Convention. The secretariat shall list those questions of implementation indicated in such reports for further consideration by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.

4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall adopt at its first session, and review periodically thereafter, guidelines for the review of implementation of this Protocol by expert review teams taking into account the relevant decisions of the Conference of the Parties.

5. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, with the assistance of the Subsidiary Body for Implementation and, as appropriate, the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice, consider:

(a) The information submitted by Parties under Article 7 and the reports of the expert reviews thereon conducted under this Article; and

(b) Those questions of implementation listed by the secretariat under paragraph 3 above, as well as any questions raised by Parties.

6. Pursuant to its consideration of the information referred to in paragraph 5 above, the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall take decisions on any matter required for the implementation of this Protocol.

Article 9

1. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall periodically review this Protocol in the light of the best available scientific information and assessments on climate change and its impacts, as well as relevant technical, social and economic information. Such reviews shall be coordinated with pertinent reviews under the Convention, in particular those required by Article 4, paragraph 2(d), and Article 7, paragraph 2(a), of the Convention. Based on these reviews, the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall take appropriate action.

2. Den första översynen skall genomföras vid det andra mötet med partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte. Senare översyner skall genomföras med regelbundna och lämpliga intervall.

Artikel 10

Alla parter skall - med beaktande av sitt gemensamma men olikartade ansvar och sina speciella nationella och regionala utvecklingsprioriteringar, målsättningar och andra omständigheter - utan att föreskriva nya åtaganden för parter som inte upptas i bilaga I, men med bekräftande av dessa parter gällande åtaganden enligt artikel 4.1 i konventionen och under fortsatt främjande av att dessa åtaganden uppfylls i syfte att uppnå en hållbar utveckling, med beaktande av artikel 4.3, 4.5 och 4.7 i konventionen, göra följande:

a) I de fall det är relevant och i möjlig utsträckning utforma kostnadseffektiva nationella och, där så är tillämpligt, regionala program för att förbättra kvaliteten på lokala emissionsfaktorer, aktivitetssuppgifter och/eller modeller som motsvarar varje parts sociala och ekonomiska förhållanden för färdigställande och periodisk uppdatering av nationella inventeringar av antropogena utsläpp från källor och upptag i kolsänkor av alla växthusgaser som inte omfattas av Montrealprotokollet med användande av jämförbar metodik, vilken skall beslutas av partskonferensen och vara förenlig med de riktlinjer för utformning av nationalrapporter som antagits av denna.

b) Formulera, genomföra, tillkännage och regelbundet uppdatera nationella och, där så är tillämpligt, regionala program som innehåller åtgärder för att mildra klimatförändringar och åtgärder för att underlätta en tillfredsställande anpassning till klimatförändringar.

i) Sådana program bör bl.a. avse energi-, transport- och industri-sektorerna samt jordbruk, skogsbruk och avfallshantering. Vidare bör tekniker för anpassning och metoder för förbättrad samhällsplanering förbättra anpassningen till klimatförändringar.

2. The first review shall take place at the second session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. Further reviews shall take place at regular intervals and in a timely manner.

Article 10

All Parties, taking into account their common but differentiated responsibilities and their specific national and regional development priorities, objectives and circumstances, without introducing any new commitments for Parties not included in Annex I, but reaffirming existing commitments under Article 4, paragraph 1, of the Convention, and continuing to advance the implementation of these commitments in order to achieve sustainable development, taking into account Article 4, paragraphs 3, 5 and 7, of the Convention, shall:

(a) Formulate, where relevant and to the extent possible, cost-effective national and, where appropriate, regional programmes to improve the quality of local emission factors, activity data and/or models which reflect the socio-economic conditions of each Party for the preparation and periodic updating of national inventories of anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of all greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol, using comparable methodologies to be agreed upon by the Conference of the Parties, and consistent with the guidelines for the preparation of national communications adopted by the Conference of the Parties;

(b) Formulate, implement, publish and regularly update national and, where appropriate, regional programmes containing measures to mitigate climate change and measures to facilitate adequate adaptation to climate change:

(i) Such programmes would, *inter alia*, concern the energy, transport and industry sectors as well as agriculture, forestry and waste management. Furthermore, adaptation technologies and methods for improving spatial planning would improve adaptation to climate

- ii) Parterna i bilaga I skall lämna uppgifter om de åtgärder som vidtagits med stöd av detta protokoll innefattande nationella program i överensstämmelse med artikel 7; de övriga parterna skall sträva efter att i sina nationalrapporter ta med uppgifter om program, i den mån sådana förekommer, som innehåller åtgärder som parten anser skall bidra till att motverka klimatförändringar och deras skadliga verkningar, däribland till att åstadkomma dämpning av utsläppsökningen av växthusgaser och öka upptaget i kolsänkor, åtgärder syftande till kapacitetsuppbyggnad samt anpassningsåtgärder.
 - c) Samarbeta med att främja effektiva former för utveckling, tillämpning och spridning av, och vidta alla genomförbara åtgärder för att främja, underlätta och, i förekommande fall, finansiera överföring av eller tillgång till miljövänliga tekniker, know-how, praxis och förfaranden som sammanhänger med klimatförändringar, särskilt till utvecklingsländerna, inklusive införande av strategier och program för effektiv överföring av miljövänliga tekniker som är offentligt ägda eller förvaltade samt skapar en miljö som stimulerar den privata sektorn att främja och förbättra överföring av och tillgång till miljövänliga tekniker.
 - d) Samarbeta i fråga om vetenskaplig och teknisk forskning och främja bibehållande och utveckling av systematiska observationssystem och utveckling av informationsarkiv för att minska osäkerheten om klimatsystemet, de negativa effekterna av klimatförändringar och de ekonomiska och sociala verkningarna av olika motåtgärder och främja utveckling och förstärkning av nationell kapacitet och nationella medel för att delta i internationella och mellanstatliga strävanden, program och nätverk med avseende på forskning och systematisk observation, allt under beaktande av artikel 5 i konventionen.
 - e) Genom samarbete stödja och på det in-
- change; and
 - (ii) Parties included in Annex I shall submit information on action under this Protocol, including national programmes, in accordance with Article 7; and other Parties shall seek to include in their national communications, as appropriate, information on programmes which contain measures that the Party believes contribute to addressing climate change and its adverse impacts, including the abatement of increases in greenhouse gas emissions, and enhancement of and removals by sinks, capacity building and adaptation measures;
 - (c) Cooperate in the promotion of effective modalities for the development, application and diffusion of, and take all practicable steps to promote, facilitate and finance, as appropriate, the transfer of, or access to, environmentally sound technologies, know-how, practices and processes pertinent to climate change, in particular to developing countries, including the formulation of policies and programmes for the effective transfer of environmentally sound technologies that are publicly owned or in the public domain and the creation of an enabling environment for the private sector, to promote and enhance the transfer of, and access to, environmentally sound technologies;
 - (d) Cooperate in scientific and technical research and promote the maintenance and the development of systematic observation systems and development of data archives to reduce uncertainties related to the climate system, the adverse impacts of climate change and the economic and social consequences of various response strategies, and promote the development and strengthening of endogenous capacities and capabilities to participate in international and intergovernmental efforts, programmes and networks on research and systematic observation, taking into account Article 5 of the Convention;
 - (e) Cooperate in and promote at the inter-

ternationella planet - i förekommande fall med utnyttjande av befintliga organ - främja utveckling och genomförande av program för undervisning och yrkesutbildning, innefattande förstärkning av nationellt kapacitetsuppbyggande - särskilt av mänsklig och institutionell kapacitet - och utbyte eller tillhandahållande av personal för att utbilda experter inom detta område, i synnerhet för utvecklingsländerna, samt på det nationella planet främja allmänhetens medvetande om och tillgång till information om klimatförändringar. Lämpliga metoder bör utvecklas för att genomföra dessa verksamheter med hjälp av de organ som här för avses i konventionen under beaktande av artikel 6 i denna.

f) I sina nationalrapporter ta med information om program och verksamheter som genomförts med stöd av denna artikel i enlighet med relevanta beslut av partskonferensen.

g) Vid fullgörande av åtagandena i denna artikel till fullo beakta artikel 4.8 i konventionen.

Artikel 11

1. Parterna skall vid tillämpningen av artikel 10 beakta bestämmelserna i artikel 4.4, 4.5, 4.7, 4.8 och 4.9 i konventionen.

2. Parter som är industriländer och övriga parter upptagna i bilaga II till konventionen som är industriländer skall vid tillämpningen av artikel 4.1 i konventionen i enlighet med bestämmelserna i artikel 4.3 och artikel 11 i konventionen och genom den eller de organisationer som anförtrotts driften av konventionens finansiella mekanism göra följande:

a) Tillhandahålla nya och additionella finansiella resurser för att helt och hållet täcka de överenskomna kostnader som parter som är utvecklingsländer har ådragit sig för att främja fullgörandet av gjorda åtaganden enligt artikel 4.1 a i konventionen som avses i artikel 10 a.

b) Ävenledes tillhandahålla sådana ekonomiska resurser - däribland för tekniköverföring - som de parter som är utvecklingsländer behöver för att helt och hållet täcka

national level, and, where appropriate, using existing bodies, the development and implementation of education and training programmes, including the strengthening of national capacity building, in particular human and institutional capacities and the exchange or secondment of personnel to train experts in this field, in particular for developing countries, and facilitate at the national level public awareness of, and public access to information on, climate change. Suitable modalities should be developed to implement these activities through the relevant bodies of the Convention, taking into account Article 6 of the Convention;

(f) Include in their national communications information on programmes and activities undertaken pursuant to this Article in accordance with relevant decisions of the Conference of the Parties; and

(g) Give full consideration, in implementing the commitments under this Article, to Article 4, paragraph 8, of the Convention.

Article 11

1. In the implementation of Article 10, Parties shall take into account the provisions of Article 4, paragraphs 4, 5, 7, 8 and 9, of the Convention.

2. In the context of the implementation of Article 4, paragraph 1, of the Convention, in accordance with the provisions of Article 4, paragraph 3, and Article 11 of the Convention, and through the entity or entities entrusted with the operation of the financial mechanism of the Convention, the developed country Parties and other developed Parties included in Annex II to the Convention shall:

(a) Provide new and additional financial resources to meet the agreed full costs incurred by developing country Parties in advancing the implementation of existing commitments under Article 4, paragraph 1(a), of the Convention that are covered in Article 10, subparagraph (a); and

(b) Also provide such financial resources, including for the transfer of technology, needed by the developing country Parties to meet the agreed full incremental costs of

de överenskomna tillkommande kostnader som dessa länder har ådragit sig för att främja fullgörandet av de gjorda åtagandena enligt artikel 4.1 i konventionen som avses i artikel 10 och som har överenskommits mellan en part som är utvecklingsland och det eller de internationella organ som avses i artikel 11 i konventionen i enlighet med nämnda artikel.

Vid fullgörandet av dessa åtaganden skall beaktas nödvändigheten av tillräcklig och förutsägbar medelsansaffning och betydelsen av en tillfredsställande bördefördelning mellan de parter som är industriländer. Riktlinjerna för det eller de organ som har anförtrots driften av konventionens finansiella mekanism genom relevanta beslut av partskonferensen, inklusive de riktlinjer som har överenskommits innan detta protokoll antogs, skall i tillämpliga delar gälla för bestämmelserna i denna punkt.

3. Parter som är industriländer och övriga parter upptagna i bilaga II till konventionen som är industriländer får också tillhandahålla, och parter som är utvecklingsländer får ta emot, ekonomiska medel för att genomföra artikel 10 genom bilaterala, regionala och andra multilaterala kanaler.

Artikel 12

1. Härmed upprättas en mekanism för en ren utveckling.

2. Syftet med mekanismen för en ren utveckling skall vara att hjälpa de parter som inte är upptagna i bilaga I att uppnå en hållbar utveckling och att bidra till att uppnå konventionens yttersta målsättning samt att hjälpa parterna i bilaga I att fullgöra sina kvantifierade åtaganden om begränsning och minskning av utsläpp i enlighet med artikel 3.

3. Enligt mekanismen för en ren utveckling

a) kan parter som inte står upptagna i bilaga I tillgodoräkna sig projektaktiviteter som resulterar i certifierade utsläppsminskningar, och

b) får parter upptagna i bilaga I utnyttja certifierade utsläppsminskningar som härrör från sådana projektaktiviteter som bidrag till att fullgöra en del av deras kvantifierade

advancing the implementation of existing commitments under Article 4, paragraph 1, of the Convention that are covered by Article 10 and that are agreed between a developing country Party and the international entity or entities referred to in Article 11 of the Convention, in accordance with that Article.

The implementation of these existing commitments shall take into account the need for adequacy and predictability in the flow of funds and the importance of appropriate burden sharing among developed country Parties. The guidance to the entity or entities entrusted with the operation of the financial mechanism of the Convention in relevant decisions of the Conference of the Parties, including those agreed before the adoption of this Protocol, shall apply *mutatis mutandis* to the provisions of this paragraph.

3. The developed country Parties and other developed Parties in Annex II to the Convention may also provide, and developing country Parties avail themselves of, financial resources for the implementation of Article 10, through bilateral, regional and other multilateral channels.

Article 12

1. A clean development mechanism is hereby defined.

2. The purpose of the clean development mechanism shall be to assist Parties not included in Annex I in achieving sustainable development and in contributing to the ultimate objective of the Convention, and to assist Parties included in Annex I in achieving compliance with their quantified emission limitation and reduction commitments under Article 3.

3. Under the clean development mechanism:

(a) Parties not included in Annex I will benefit from project activities resulting in certified emission reductions; and

(b) Parties included in Annex I may use the certified emission reductions accruing from such project activities to contribute to compliance with part of their quantified

åtaganden om begränsning och minskning av utsläpp i enlighet med artikel 3 så som dessa fastställts av partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte.

4. Mekanismen för en ren utveckling skall sortera under partskonferensen och få riktlinjer av den i dess funktion som protokollets partsmöte och stå under överinseende av ett verkställande organ för mekanismen för en ren utveckling.

5. De utsläppsminskningar som är resultat av projektaktiviteter skall certifieras av operativa organ som skall utses av partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte på grundval av följande kriterier:

a) Frivilligt deltagande som godkänts av var och en av de berörda parterna.

b) Verkliga, mätbara och varaktiga fördelar som har samband med begränsning av klimatförändringar.

c) Utsläppsminskningar som går utöver sådana som skulle ha inträffat om ingen certifierad projektaktivitet hade förekommit.

6. Mekanismen för en ren utveckling skall vid behov medverka till att ordna finansiering av certifierade projektaktiviteter.

7. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen vid sitt första möte upprätta former och förfaranden i syfte att säkerställa klarhet, effektivitet och kontroll genom oberoende revision och verifiering av projektaktiviteter.

8. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen tillse att en del av förtjänsten från certifierade projektaktiviteter används dels för att täcka förvaltningskostnader, dels för att hjälpa de parter som är utvecklingsländer och som är särskilt utsatta för skadliga effekter av klimatförändring att täcka anpassningskostnader.

9. Rätt att delta i mekanismen för en ren utveckling - innefattande de i punkt 3 a ovan nämnda aktiviteterna - och att förvärva certifierade utsläppsminskningar tillkommer privata och/eller offentliga juridiska personer; deltagandet skall följa den ledning som utövas av det verkställande organet för mekanismen för en ren utveckling.

emission limitation and reduction commitments under Article 3, as determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.

4. The clean development mechanism shall be subject to the authority and guidance of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol and be supervised by an executive board of the clean development mechanism.

5. Emission reductions resulting from each project activity shall be certified by operational entities to be designated by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, on the basis of:

(a) Voluntary participation approved by each Party involved;

(b) Real, measurable, and long-term benefits related to the mitigation of climate change; and

(c) Reductions in emissions that are additional to any that would occur in the absence of the certified project activity.

6. The clean development mechanism shall assist in arranging funding of certified project activities as necessary.

7. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first session, elaborate modalities and procedures with the objective of ensuring transparency, efficiency and accountability through independent auditing and verification of project activities.

8. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall ensure that a share of the proceeds from certified project activities is used to cover administrative expenses as well as to assist developing country Parties that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change to meet the costs of adaptation.

9. Participation under the clean development mechanism, including in activities mentioned in paragraph 3(a) above and in the acquisition of certified emission reductions, may involve private and/or public entities, and is to be subject to whatever guidance may be provided by the executive board of the clean development mechanism.

10. Certifierade utsläppsminskningar som uppnåtts under perioden från år 2000 till den första åtagandeperiodens början får utnyttjas för att bidra till att fullgöra åtagandena för den första åtagandeperioden.

Artikel 13

1. Partskonferensen, konventionens högsta organ, skall fungera som protokollets partsmöte.

2. Parter i konventionen som inte är parter i protokollet får delta som observatörer i möten med partskonferensen när denna tjänstgör som protokollets partsmöte. När partskonferensen fungerar som protokollets partsmöte skall endast protokollsparterna fatta beslut med avseende på detta protokoll.

3. När partskonferensen fungerar som protokollets partsmöte skall en ledamot av partskonferensens presidium som representerar en part i konventionen, men som vid ifrågavarande tidpunkt inte är part i protokollet, ersättas av en annan ledamot som skall väljas av och bland parterna i protokollet.

4. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen fortlöpande följa detta protokolls genomförande och, inom gränserna för sin behörighet, fatta de beslut som är nödvändiga för att främja dess faktiska genomförande. Den skall utföra de uppgifter som den tilldelas i detta protokoll och göra följande:

a) På grundval av all information som den tillställts i enlighet med bestämmelserna i detta protokoll bedöma parternas tillämpning av protokollet, den totala verkan av de åtgärder som vidtagits med stöd av detta protokoll, särskilt miljömässiga, ekonomiska och sociala verkningar, och deras kumulativa effekt samt i vilken utsträckning framsteg görs i riktning mot att förverkliga konventionens syfte.

b) Från tid till annan pröva parternas förpliktelser enligt detta protokoll med vederbörligt beaktande av de granskningar som avses i artikel 4.2 d och artikel 7.2 i kon-

10. Certified emission reductions obtained during the period from the year 2000 up to the beginning of the first commitment period can be used to assist in achieving compliance in the first commitment period.

Article 13

1. The Conference of the Parties, the supreme body of the Convention, shall serve as the meeting of the Parties to this Protocol.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the proceedings of any session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by those that are Parties to this Protocol.

3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, any member of the Bureau of the Conference of the Parties representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Protocol, shall be replaced by an additional member to be elected by and from amongst the Parties to this Protocol.

4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall keep under regular review the implementation of this Protocol and shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Protocol and shall:

(a) Assess, on the basis of all information made available to it in accordance with the provisions of this Protocol, the implementation of this Protocol by the Parties, the overall effects of the measures taken pursuant to this Protocol, in particular environmental, economic and social effects as well as their cumulative impacts and the extent to which progress towards the objective of the Convention is being achieved;

(b) Periodically examine the obligations of the Parties under this Protocol, giving due consideration to any reviews required by Article 4, paragraph 2(d), and Article 7,

ventionen med beaktande av konventionens syfte, den erfarenhet som vunnits vid dess tillämpning samt utvecklingen av vetenskaplig och teknisk kunskap och i detta hänseende regelbundet ta ställning till och anta rapporter om detta protokolls genomförande.

c) Främja och underlätta utbyte av information om åtgärder som vidtagits av parterna för att mildra klimatförändringar och deras verkningar med beaktande av parternas olika förhållanden, ansvar och förmåga samt deras olika åtaganden enligt detta protokoll.

d) På begäran av minst två parter underlätta samordningen av åtgärder som dessa vidtagit för att mildra klimatförändringar och deras verkningar under beaktande av parternas olika förhållanden, ansvar och förmåga samt deras olika åtaganden enligt detta protokoll.

e) I överensstämmelse med konventionens syfte och detta protokolls bestämmelser och under fullt beaktande av partskonferensens relevanta beslut främja och vägleda utveckling och fortlöpande förbättring av jämförbar metodik för att effektivt tillämpa detta protokoll, efter beslut av partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte.

f) Avge rekommendationer i frågor som är nödvändiga för tillämpningen av detta protokoll.

g) Söka mobilisera ytterligare ekonomiska resurser i enlighet med artikel 11.2.

h) Upprätta sådana underorgan som bedöms vara nödvändiga för tillämpningen av detta protokoll.

i) I förekommande fall begära och ta i anspråk tjänster och information från och samarbete med behöriga internationella, mellanstatliga och frivilliga organisationer.

j) Utöva sådana övriga funktioner som kan behövas för att tillämpa detta protokoll och pröva alla uppdrag som följer av beslut av partskonferensen.

5. Partskonferensens arbetsordning och den ordning för finansiella frågor som till-

paragraph 2, of the Convention, in the light of the objective of the Convention, the experience gained in its implementation and the evolution of scientific and technological knowledge, and in this respect consider and adopt regular reports on the implementation of this Protocol;

(c) Promote and facilitate the exchange of information on measures adopted by the Parties to address climate change and its effects, taking into account the differing circumstances, responsibilities and capabilities of the Parties and their respective commitments under this Protocol;

(d) Facilitate, at the request of two or more Parties, the coordination of measures adopted by them to address climate change and its effects, taking into account the differing circumstances, responsibilities and capabilities of the Parties and their respective commitments under this Protocol;

(e) Promote and guide, in accordance with the objective of the Convention and the provisions of this Protocol, and taking fully into account the relevant decisions by the Conference of the Parties, the development and periodic refinement of comparable methodologies for the effective implementation of this Protocol, to be agreed on by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol;

(f) Make recommendations on any matters necessary for the implementation of this Protocol;

(g) Seek to mobilize additional financial resources in accordance with Article 11, paragraph 2;

(h) Establish such subsidiary bodies as are deemed necessary for the implementation of this Protocol;

(i) Seek and utilize, where appropriate, the services and cooperation of, and information provided by, competent international organizations and intergovernmental and nongovernmental bodies; and

(j) Exercise such other functions as may be required for the implementation of this Protocol, and consider any assignment resulting from a decision by the Conference of the Parties.

5. The rules of procedure of the Conference of the Parties and financial procedures

lämpas med stöd av konventionen skall i tillämpliga delar gälla detta protokoll, såvida inte annat enhälligt beslutats av partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte.

6. Det första mötet med partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte skall sammankallas av sekretariatet i samband med det första möte med partskonferensen som skall hållas efter den dag då detta protokoll trätt i kraft. De följande ordinarie mötena med partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte skall hållas årligen och genomföras i samband med partskonferensens ordinarie möte, såvida inte annat beslutats av partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte.

7. Extramöten med partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte skall hållas vid sådana andra tidpunkter som bedöms vara nödvändigt av partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte eller efter skriftlig framställning av någon av parterna, förutsatt att framställningen inom sex månader efter det att den av sekretariatet har tillställts alla parter stöds av minst en tredjedel av dem.

8. Förenta nationerna, dess fackorgan, Internationella atomenergiorganet (IAEA) och varje medlemsstat eller observatör i dessa organ som inte är part i konventionen får representeras som observatörer vid möten i partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte. Varje organ eller fackorgan, såväl nationellt som internationellt, statligt eller icke statligt, som är behörigt i frågor som omfattas av detta protokoll och som till sekretariatet har framfört att det önskar vara representerat som observatör vid ett möte med partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte kan tillåtas delta, såvida inte minst en tredjedel av de närvarande parterna reser invändningar. Observatörernas tillträde och deltagande skall följa den arbetsordning som avses i punkt 5 ovan.

applied under the Convention shall be applied *mutatis mutandis* under this Protocol, except as may be otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.

6. The first session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be convened by the secretariat in conjunction with the first session of the Conference of the Parties that is scheduled after the date of the entry into force of this Protocol. Subsequent ordinary sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held every year and in conjunction with ordinary sessions of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.

7. Extraordinary sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to the Parties by the secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

8. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State member thereof or observers thereto not party to the Convention, may be represented at sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol as observers. Any body or agency, whether national or international, governmental or nongovernmental, which is qualified in matters covered by this Protocol and which has informed the secretariat of its wish to be represented at a session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol as an observer, may be so admitted unless at least one third of the Parties present object. The admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure, as referred to in paragraph 5 above.

Artikel 14

1. Det sekretariat som upprättats i enlighet med artikel 8 i konventionen skall tjäna som sekretariat för detta protokoll.

2. Artikel 8.2 i konventionen som innehåller bestämmelser om sekretariatets funktioner och artikel 8.3 i konventionen beträffande arrangemang för sekretariatets arbetsformer skall i tillämpliga delar gälla detta protokoll. Sekretariatet skall dessutom utöva de funktioner som det anförtros genom detta protokoll.

Artikel 15

1. Underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning och underorganet för genomförande, vilka upprättats genom artiklarna 9 och 10 i konventionen, skall tjäna som underorgan för vetenskaplig och teknisk rådgivning respektive underorgan för genomförande av detta protokoll. Bestämmelserna om dessa båda organs verksamhet enligt konventionen skall i tillämpliga delar gälla detta protokoll. Möten med underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning och underorganet för genomförande av detta protokoll skall hållas i samband med mötena i underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning respektive underorganet för genomförande av konventionen.

2. Konventionsparter, som inte är parter i detta protokoll, får delta som observatörer i alla möten med underorganen. När underorganen tjänar som underorgan till detta protokoll skall beslut enligt detta protokoll fattas endast av dem som är parter i detta protokoll.

3. När de underorgan som upprättats genom artiklarna 9 och 10 i konventionen utför sina funktioner i frågor som avser detta protokoll skall en medlem av dessa underorgan som representerar en part i konventionen, men som vid ifrågavarande tidpunkt inte är part i protokollet, ersättas av en annan medlem som skall väljas av och bland parterna i protokollet.

Article 14

1. The secretariat established by Article 8 of the Convention shall serve as the secretariat of this Protocol.

2. Article 8, paragraph 2, of the Convention on the functions of the secretariat, and Article 8, paragraph 3, of the Convention on arrangements made for the functioning of the secretariat, shall apply *mutatis mutandis* to this Protocol. The secretariat shall, in addition, exercise the functions assigned to it under this Protocol.

Article 15

1. The Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation established by Articles 9 and 10 of the Convention shall serve as, respectively, the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of this Protocol. The provisions relating to the functioning of these two bodies under the Convention shall apply *mutatis mutandis* to this Protocol. Sessions of the meetings of the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of this Protocol shall be held in conjunction with the meetings of, respectively, the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of the Convention.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the proceedings of any session of the subsidiary bodies. When the subsidiary bodies serve as the subsidiary bodies of this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by those that are Parties to this Protocol.

3. When the subsidiary bodies established by Articles 9 and 10 of the Convention exercise their functions with regard to matters concerning this Protocol, any member of the Bureaux of those subsidiary bodies representing a Party to the Convention but, at that time, not a party to this Protocol, shall be replaced by an additional member to be elected by and from amongst the Parties to this Protocol.

Artikel 16

I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen så snart som möjligt pröva hur det multilaterala samrådsförfarande som avses i artikel 13 i konventionen skall tillämpas på detta protokoll och, om så behövs, anpassa detta samrådsförfarande med beaktande av de relevanta beslut som kan komma att fattas av partskonferensen. Sådana multilaterala samrådsförfaranden som är tillämpliga på detta protokoll skall tillämpas utan att det skall inverka på de förfaranden och mekanismer som upprättats med stöd av artikel 18.

Artikel 17

Partskonferensen skall fastställa erforderliga principer, former, regler och riktlinjer, särskilt för verifiering, rapportering och redovisningsskyldighet avseende handeln med utsläppsrätter. Parter upptagna i bilaga B får delta i handeln med utsläppsrätter för att fullgöra sina åtaganden enligt artikel 3. Sådant handel skall vara supplementär till de nationella åtgärderna för att fullgöra de kvantifierade åtaganden om begränsning och minskning av utsläpp som gjorts med stöd av den artikeln.

Artikel 18

I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen vid sitt första möte anta lämpliga och verkningsfulla förfaranden och mekanismer för att fastställa och utreda fall av bristande efterlevnad av bestämmelserna i detta protokoll, inklusive genom att upprätta en förteckning över möjliga påföljder med beaktande av den bristande efterlevnadens orsak, typ, grad och frekvens. Alla förfaranden och mekanismer som i enlighet med denna artikel medför bindande konsekvenser skall antas genom ändring av detta protokoll.

Artikel 19

Bestämmelserna om tvistlösning i artikel 14 i konventionen skall i tillämpliga delar gälla för detta protokoll.

Article 16

The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, as soon as practicable, consider the application to this Protocol of, and modify as appropriate, the multilateral consultative process referred to in Article 13 of the Convention, in the light of any relevant decisions that may be taken by the Conference of the Parties. Any multilateral consultative process that may be applied to this Protocol shall operate without prejudice to the procedures and mechanisms established in accordance with Article 18.

Article 17

The Conference of the Parties shall define the relevant principles, modalities, rules and guidelines, in particular for verification, reporting and accountability for emissions trading. The Parties included in Annex B may participate in emissions trading for the purposes of fulfilling their commitments under Article 3. Any such trading shall be supplemental to domestic actions for the purpose of meeting quantified emission limitation and reduction commitments under that Article.

Article 18

The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first session, approve appropriate and effective procedures and mechanisms to determine and to address cases of non-compliance with the provisions of this Protocol, including through the development of an indicative list of consequences, taking into account the cause, type, degree and frequency of non-compliance. Any procedures and mechanisms under this Article entailing binding consequences shall be adopted by means of an amendment to this Protocol.

Article 19

The provisions of Article 14 of the Convention on settlement of disputes shall apply *mutatis mutandis* to this Protocol.

Artikel 20

1. Varje part får föreslå ändringar av detta protokoll.

2. Ändringar av detta protokoll skall antas vid ett ordinarie möte med partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte. Texten till ändringsförslag till detta protokoll skall av sekretariatet meddelas parterna senast sex månader före det möte vid vilket ändringen föreslås bli antagen. Sekretariatet skall också översända texten till ändringsförslag till parterna och signatärerna av konventionen samt, för kännedom, till depositarien.

3. Parterna skall göra sitt yttersta för att enhälligt anta föreslagna ändringar av protokollet. Först sedan alla ansträngningar att uppnå enhällighet har uttömts utan att överenskommelse har uppnåtts, skall ändringen som en sista utväg antas med tre fjärdedels röstmajoritet av vid mötet närvarande och röstande parter. Sekretariatet skall överlämna den antagna ändringen till depositarien, som skall delge den med alla parter för deras godtagande.

4. Instrument avseende godtagande av en ändring skall överlämnas till depositarien. En ändring som antagits i enlighet med punkt 3 i denna artikel träder i kraft för de parter som har godtagit ändringen den nittionde dagen efter den dag då depositarien har mottagit godtagandeinstrument från minst tre fjärdedelar av parterna i detta protokoll.

5. Ändringen skall träda i kraft för varje annan part den nittionde dagen efter den dag då parten i fråga till depositarien har överlämnat ett instrument om godtagande av ändringen.

Artikel 21

1. Bilagorna till detta protokoll skall ingå som en del av det; om inte annat uttryckligen anges, skall en hänvisning till protokollet samtidigt utgöra en hänvisning till varje bilaga till det. Bilagor som antas efter detta protokolls ikraftträdande skall begränsas till förteckningar, formulär och annat deskriptivt material av vetenskaplig, teknisk, procedurrell eller administrativ karaktär.

Article 20

1. Any Party may propose amendments to this Protocol.

2. Amendments to this Protocol shall be adopted at an ordinary session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. The text of any proposed amendment to this Protocol shall be communicated to the Parties by the secretariat at least six months before the meeting at which it is proposed for adoption. The secretariat shall also communicate the text of any proposed amendments to the Parties and signatories to the Convention and, for information, to the Depositary.

3. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed amendment to this Protocol by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the Parties present and voting at the meeting. The adopted amendment shall be communicated by the secretariat to the Depositary, who shall circulate it to all Parties for their acceptance.

4. Instruments of acceptance in respect of an amendment shall be deposited with the Depositary. An amendment adopted in accordance with paragraph 3 above shall enter into force for those Parties having accepted it on the ninetieth day after the date of receipt by the Depositary of an instrument of acceptance by at least three fourths of the Parties to this Protocol.

5. The amendment shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after the date on which that Party deposits with the Depositary its instrument of acceptance of the said amendment.

Article 21

1. Annexes to this Protocol shall form an integral part thereof and, unless otherwise expressly provided, a reference to this Protocol constitutes at the same time a reference to any annexes thereto. Any annexes adopted after the entry into force of this Protocol shall be restricted to lists, forms and any other material of a descriptive nature that is of a scientific, technical, procedural or administrative character.

2. Varje part får lämna förslag till bilagor till detta protokoll och föreslå ändringar i bilagorna till protokollet.

3. Bilagor till detta protokoll och ändringar av dem skall antas vid ett ordinarie möte med partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte. Texten till varje föreslagna bilaga eller ändring av en bilaga skall av sekretariatet meddelas parterna senast sex månader före det möte vid vilket bilagan eller ändringen föreslås bli antagen. Sekretariatet skall också översända texten till föreslagna bilagor eller ändringar av en bilaga till parterna och signatärerna av konventionen samt, för kännedom, till depositarien.

4. Parterna skall göra sitt yttersta för att med enhällighet anta föreslagna bilagor eller ändringar av bilagorna. Först sedan alla ansträngningar att uppnå enhällighet har uttömts utan att överenskommelse har uppnåtts, skall den föreslagna bilagan eller ändringen av en bilaga som en sista utväg antas med tre fjärdedels röstmajoritet av vid mötet närvarande och röstande parter. Sekretariatet skall överlämna den antagna bilagan eller ändringen av en bilaga till depositarien, som skall delge den med alla parter för deras godtagande.

5. En bilaga eller en ändring av en bilaga, utom bilaga A och bilaga B, som har antagits i enlighet med punkterna 3 och 4 ovan, träder i kraft för alla parter i detta protokoll sex månader efter den dag då depositarien har meddelat dessa parter att bilagan eller ändringen av en bilaga har antagits, med undantag för de parter som dessförinnan till depositarien skriftligen har meddelat att de inte godtar bilagan eller ändringen av en bilaga. En bilaga eller en ändring av en bilaga träder i kraft för parter som återkallar sitt icke-godkännande den nittionde dagen efter den dag då depositarien har mottagit ett sådant återkallande.

6. Om antagandet av en bilaga eller en ändring av en bilaga innefattar en ändring av detta protokoll, skall ifrågavarande bilaga eller ändring av en bilaga inte träda i

2. Any Party may make proposals for an annex to this Protocol and may propose amendments to annexes to this Protocol.

3. Annexes to this Protocol and amendments to annexes to this Protocol shall be adopted at an ordinary session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. The text of any proposed annex or amendment to an annex shall be communicated to the Parties by the secretariat at least six months before the meeting at which it is proposed for adoption. The secretariat shall also communicate the text of any proposed annex or amendment to an annex to the Parties and signatories to the Convention and, for information, to the Depositary.

4. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed annex or amendment to an annex by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the annex or amendment to an annex shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the Parties present and voting at the meeting. The adopted annex or amendment to an annex shall be communicated by the secretariat to the Depositary, who shall circulate it to all Parties for their acceptance.

5. An annex, or amendment to an annex other than Annex A or B, that has been adopted in accordance with paragraphs 3 and 4 above shall enter into force for all Parties to this Protocol six months after the date of the communication by the Depositary to such Parties of the adoption of the annex or adoption of the amendment to the annex, except for those Parties that have notified the Depositary, in writing, within that period of their non-acceptance of the annex or amendment to the annex. The annex or amendment to an annex shall enter into force for Parties which withdraw their notification of non-acceptance on the ninetieth day after the date on which withdrawal of such notification has been received by the Depositary.

6. If the adoption of an annex or an amendment to an annex involves an amendment to this Protocol, that annex or amendment to an annex shall not enter into

kraft förrän ändringen av protokollet träder i kraft.

7. Ändringar av bilaga A och bilaga B till detta protokoll skall antas och träda i kraft i enlighet med förfarandet i artikel 20 på villkor att ändringar i bilaga B endast antas med den berörda partens skriftliga samtycke.

Artikel 22

1. Varje part skall ha en röst med förbehåll för vad som stadgas i punkt 2 nedan.

2. Organisationer för regional ekonomisk integration skall, i frågor inom sin behörighet, utöva sin rösträtt med samma antal röster som det antal av dess medlemsstater som är parter i detta protokoll. Sådana organisationer skall inte utöva sin rösträtt om någon av dess medlemsstater utövar sin rätt att rösta och tvärtom.

Artikel 23

Förenta nationernas generalsekreterare skall vara depositarie för detta protokoll.

Artikel 24

1. Detta protokoll skall stå öppet för undertecknande av stater och organisationer för regional ekonomisk integration som är parter i konventionen och ratificeras, godtas eller godkänns av dem. Det skall stå öppet för undertecknande vid Förenta nationernas högkvarter i New York från och med den 16 mars 1998 till och med den 15 mars 1999. Protokollet skall stå öppet för anslutning från och med den dag som följer efter den dag då det inte längre står öppet för undertecknande. Ratifikations-, godtagande-, godkännande- och anslutningsinstrument skall deponeras hos depositarien.

2. En organisation för regional ekonomisk integration som blir part i protokollet utan att någon av dess medlemsstater är part skall vara bunden av alla förpliktelser i detta protokoll. Om en eller flera av medlemsstaterna i en organisation för regional ekonomisk integration är part i protokollet, skall denna organisation och dess medlemsstater komma överens om vars och ens ansvar för att uppfylla förpliktelserna i proto-

force until such time as the amendment to this Protocol enters into force.

7. Amendments to Annexes A and B to this Protocol shall be adopted and enter into force in accordance with the procedure set out in Article 20, provided that any amendment to Annex B shall be adopted only with the written consent of the Party concerned.

Article 22

1. Each Party shall have one vote, except as provided for in paragraph 2 below.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Protocol. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right, and vice versa.

Article 23

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary of this Protocol.

Article 24

1. This Protocol shall be open for signature and subject to ratification, acceptance or approval by States and regional economic integration organizations which are Parties to the Convention. It shall be open for signature at United Nations Headquarters in New York from 16 March 1998 to 15 March 1999. This Protocol shall be open for accession from the day after the date on which it is closed for signature. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.

2. Any regional economic integration organization which becomes a Party to this Protocol without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under this Protocol. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Party to this Protocol, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations un-

kollet. I sådana fall skall organisationen och medlemsstaterna inte ha rätt att samtidigt utöva sina rättigheter enligt protokollet.

3. Organisationer för regional ekonomisk integration skall i sina ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument ange omfattningen av sin behörighet i de frågor som omfattas av detta protokoll. Dessa organisationer skall också meddela depositarien, som i sin tur skall meddela parterna, varje förändring av betydelse i omfattningen av deras behörighet.

Artikel 25

1. Detta protokoll träder i kraft den nittionde dagen efter den dag då minst 55 konventionsparter, däribland parter i bilaga I som tillsammans svarade för minst 55 procent av de i bilaga I upptagna parternas totala koldioxidutsläpp år 1990, har deponerat sina ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.

2. I denna artikel avses med "de i bilaga I upptagna parternas totala koldioxidutsläpp år 1990" den mängd som meddelats på eller före dagen för antagande av detta protokoll av parterna i bilaga I i de första nationalrapporter som de avgivit i enlighet med artikel 12 i konventionen.

3. För en stat eller en organisation för regional ekonomisk integration som ratificerar, godtar eller godkänner detta protokoll eller ansluter sig till det sedan de villkor för ikraftträdande som anges i punkt 1 i denna artikel har uppfyllts skall protokollet träda i kraft den nittionde dagen efter dagen för deponering av dess ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.

4. Ett instrument som deponerats av en organisation för regional ekonomisk integration får med avseende på denna artikel inte räknas utöver de instrument som deponerats av organisationens medlemsstater.

Artikel 26

Inga reservationer får göras med avseende på detta protokoll.

der this Protocol. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under this Protocol concurrently.

3. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, regional economic integration organizations shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Protocol. These organizations shall also inform the Depositary, who shall in turn inform the Parties, of any substantial modification in the extent of their competence.

Article 25

1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date on which not less than 55 Parties to the Convention, incorporating Parties included in Annex I which accounted in total for at least 55 per cent of the total carbon dioxide emissions for 1990 of the Parties included in Annex I, have deposited their instruments of ratification, acceptance, approval or accession.

2. For the purposes of this Article, "the total carbon dioxide emissions for 1990 of the Parties included in Annex I" means the amount communicated on or before the date of adoption of this Protocol by the Parties included in Annex I in their first national communications submitted in accordance with Article 12 of the Convention.

3. For each State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Protocol or accedes thereto after the conditions set out in paragraph 1 above for entry into force have been fulfilled, this Protocol shall enter into force on the ninetieth day following the date of deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

4. For the purposes of this Article, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by States members of the organization.

Article 26

No reservations may be made to this Protocol.

Artikel 27

1. En part får vid vilken tidpunkt som helst sedan tre år har förflutit från den dag då detta protokoll trädde i kraft för parten frånträda protokollet genom ett skriftligt meddelande till depositarien.

2. Ett sådant frånträdande träder i kraft vid utgången av ett år räknat från den dag då depositarien mottog meddelandet om frånträdandet eller vid den senare tidpunkt som kan anges i meddelandet.

3. En part som frånträder konventionen skall också anses ha frånträtt detta protokoll.

Artikel 28

Originalen till detta protokoll, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter har lika giltighet, skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

UPPRÄTTAT i Kyoto den 11 december 1997.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat detta protokoll på angivet datum.

Article 27

1. At any time after three years from the date on which this Protocol has entered into force for a Party, that Party may withdraw from this Protocol by giving written notification to the Depositary.

2. Any such withdrawal shall take effect upon expiry of one year from the date of receipt by the Depositary of the notification of withdrawal, or on such later date as may be specified in the notification of withdrawal.

3. Any Party that withdraws from the Convention shall be considered as also having withdrawn from this Protocol.

Article 28

The original of this Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

DONE at Kyoto this eleventh day of December one thousand nine hundred and ninetyseven.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized to that effect, have affixed their signatures to this Protocol on the dates indicated.

Bilaga A**Växthusgaser**

Koldioxid (CO₂)
 Metan (CH₄)
 Dikväveoxid (N₂O)
 Fluorkolväten (HFC)
 Perfluorkolväten (PFC)
 Svavelhexafluorid (SF₆)

Sektorer/källkategorier*Energi*

Förbränning av bränslen
 Energibranschen
 Tillverknings- och byggindustri
 Transport
 Övriga sektorer
 Övrigt
 Flyktiga utsläpp från bränslen
 Fasta bränslen
 Olja och naturgas
 Övrigt

Industriprocesser

Mineralprodukter
 Kemisk industri
 Metallproduktion
 Övrig produktion
 Produktion av halogenerade kolväten och
 svavelhexafluorid
 Konsumtion av halogenerade kolväten och
 svavelhexafluorid
 Övrigt

*Användning av lösningsmedel och andra produkter**Jordbruk*

Metanbildning i mag-tarmkanalen
 Gödselhantering
 Risodling
 Jordbruksmark
 Föreskriven bränning av savanner
 Förbränning på platsen av jordbruksavfall
 Övrigt

Avfall

Deponering av fast avfall på land
 Behandling av avloppsvatten
 Avfallsförbränning
 Övrigt

Annex A**Greenhouse gases**

Carbon dioxide (CO₂)
 Methane (CH₄)
 Nitrous oxide (N₂O)
 Hydrofluorocarbons (HFCs)
 Perfluorocarbons (PFCs)
 Sulphur hexafluoride (SF₆)

Sectors/source categories*Energy*

Fuel combustion
 Energy industries
 Manufacturing industries and construction
 Transport
 Other sectors
 Other
 Fugitive emissions from fuels
 Solid fuels
 Oil and natural gas
 Other

Industrial processes

Mineral products
 Chemical industry
 Metal production
 Other production
 Production of halocarbons and sulphur hexafluoride
 Consumption of halocarbons and sulphur hexafluoride
 Other

*Solvent and other product use**Agriculture*

Enteric fermentation
 Manure management
 Rice cultivation
 Agricultural soils
 Prescribed burning of savannas
 Field burning of agricultural residues
 Other

Waste

Solid waste disposal on land
 Wastewater handling
 Waste incineration
 Other

Bilaga B**Annex B**

Part	Kvantifierat åtagande om begränsning eller minskning av utsläpp (i procent av utsläpp för basår eller basperiod)	Party	Quantified emission limitation or reduction commitment (percentage of base year or period)
Australien	108	Australia	108
Belgien	92	Austria	92
Bulgarien*	92	Belgium	92
Danmark	92	Bulgaria*	92
Estland*	92	Canada	94
Europeiska gemenskapen	92	Croatia*	95
Finland	92	Czech Republic*	92
Frankrike	92	Denmark	92
Förenade kungariket	92	Estonia*	92
Förenta staterna	93	European Community	92
Grekland	92	Finland	92
Irland	92	France	92
Island	110	Germany	92
Italien	92	Greece	92
Japan	94	Hungary*	94
Kanada	94	Iceland	110
Kroatien*	95	Ireland	92
Lettland*	92	Italy	92
Liechtenstein	92	Japan	94
Litauen*	92	Latvia*	92
Luxemburg	92	Liechtenstein	92
Monaco	92	Lithuania*	92
Nederländerna	92	Luxembourg	92
Norge	101	Monaco	92
Nya Zeeland	100	Netherlands	92
Polen*	94	New Zealand	100
Portugal	92	Norway	101
Rumänien*	92	Poland*	94
Ryska federationen*	100	Portugal	92
Schweiz	92	Romania*	92
Slovakien*	92	Russian Federation*	100
Slovenien*	92	Slovakia*	92
Spanien	92	Slovenia*	92
Sverige	92	Spain	92
Tjeckiska republiken*	92	Sweden	92
Tyskland	92	Switzerland	92
Ukraina*	100	Ukraine*	100
Ungern*	94	United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland	92
Österrike	92	United States of America	93

* Länder under övergång till marknadsekonomi.

* Countries that are undergoing the process of transition to a market economy.

UTGIVARE: JUSTITIEMINISTERIET

Nr 12—13, 4 ark